

**ГЭРЛЭХ ЁСЛОЛЫН ОРДОН ОНӨААТҮГ
ЗАХИРЛЫН ТУШААЛ**

2019 оны 08 сарын 05 өдөр

Дугаар A/17

Улаанбаатар хот

Архивын цахим баримтын хадгалалт,
хамгаалалт, ашиглалт, мэдээллийн аюулгүй байдлын
журам батлах тухай

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1.10, Гэрлэх ёслолын ордон ОНӨААТҮГ-ын дүрмийн 6 дугаар зүйлийн 6.11 дэх заалтыг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Гэрлэх ёслолын ордон ОНӨААТҮГ-ын архивын цахим баримтын хадгалалт, хамгаалалт, ашиглалт, мэдээллийн аюулгүй байдлын журмыг хавсралт ёсоор баталсугай.

2. Дээрх журмыг ажилтан, албан хаагчдад танилцуулах тус ордны цахим хуудсанд байршуулах зэрэг зохион байгуулалтын арга хэмжээ авч ажиллахыг захиргааны ажилтан /А.Хулан/, журмын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Захиргаа, аж ахуйн менежер /ЖЦэцэгдарь/ нарт тус тус үүрэг болгосугай.

ЗАХИРАЛ

С.ҮҮРИЙНТУЯА

315060148

Гэрлэх ёслолын ордон ОНӨААТҮГ-ын
захирлын 2019 оны дугаар тушаалын
хавсралт

АРХИВЫН ЦАХИМ БАРИМТЫН ХАДГАЛАЛТ, ХАМГААЛАЛТ, АШИГЛАЛТ, МЭДЭЭЛЛИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫН ЖУРАМ

Нэг. Ерөнхий зүйл

1.1. Энэхүү журмын зорилго нь Гэрлэх ёслолын ордон ОНӨААТҮГ-ын мэдээлэл, мэдээллийн систем, мэдээлэл дамжуулах сүлжээ, мэдээллийн сангийн нууцлал, аюулгүй байдлыг хангах, гаднаас болон дотроос учирч болох аюул, хор хөнөөлөөс урьдчилан сэргийлэх, хор уршгийг багасгах, таслан зогсоох, гэмтэл саатал учирсан тохиолдолд нэн дариу засварлан сэргээх, хариу арга хэмжээ авахад оршино.

1.2. Гэрлэх ёслолын ордон ОНӨААТҮГ-ын мэдээллийн систем, сүлжээний удирдлага, үйл ажиллагаа, ашиглалт болон тэдгээрийн хоорондын холболтын аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор олон улсын болон Монгол улсад мөрдөгдөж буй стандартад нийцсэн байна.

1.3. Гэрлэх ёслолын ордон ОНӨААТҮГ-ын нийт ажилтнууд ажил үүргээ гүйцэтгэхдээ энэхүү журмыг мөрдлөг болгоно.

Хоёр. Нэр томъёо

Энэхүү журамд хэрэглэсэн дараах нэр томъёог дор дурдсанаар ойлгоно.

2.1. “цахим баримт бичиг” гэж компьютер, компьютерийн програм болон ижил төрлийн бусад хэрэгслийг ашиглан үүсгэх, илгээх, хүлээн авах, хадгалах боломжтой мэдээллийг хэлнэ.

2.2. “Мэдээллийн систем” Гэрлэх ёслолын ордон ОНӨААТҮГ-т үйл ажиллагаанд ашиглагдаж буй цахим бичиг баримт, мэдээллийн технологийн техник хангамж, програм хангамж дотоод болон гадаад сүлжээ тэдгээрийн холболтын бий болгон ажиллаж буй бүрдлийг хэлнэ.

2.3. “Системийн хэргэлэгч” гэж мэдээлэл, мэдээллийн системд хандах эрх авсан нийт ажилтнуудыг хэлнэ.

2.4. “Халдлага” гэж мэдээллийн системд нэвтрэх зөвшөөрөлгүй хандалт, хамгаалалтын системд харшлах үйлдлийг хэлнэ.

2.5. “Мэдээллийн нууцлал” гэж мэдээлэл, мэдээллийн системд зөвшөөрөлгүй хандахаас хамгаалсан байхыг хэлнэ.

2.6. “Хамгаалалтын систем” гэж мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор бий болгосон дүрэм журам, удирдлага, зохион байгуулалтын арга хэргэсэл техник програм хангамжийн тогтолцоог хэлнэ.

Гурав. Архивын цахим баримтын хадгалалт, хамгаалалт, аюулгүй байдал, ашиглалтын журмын хамрах хүрээ:

3.1. Гэрлэх ёслолын ордон ОНӨААТҮГ-ын цахим мэдээлэл, мэдээллийн системийн бүхий л техник тоног төхөөрөмж, програм хангамжийн аюулгүй байдал хамаарна.

Үүнд:

- Гэрлэх ёслолын ордон ОНӨААТҮГ-ын үйл ажиллагаандаа ашигладаг бүхий л төрлийн цахим мэдээлэл, мэдээллийн систем:

- Гэрлэх ёслолын ордон ОНӨААТҮГ-ын үйл ажиллагааны үр дүнд бий болдог цахим бичиг баримт, ажилтантай холбоотой мэдээлэл;
- Технологитой холбоотой үүсмэл, хуримтлагдсан цахим бичиг баримт, үйл ажиллагааны болон хадгалалт, дамжуулалт, байр байршлын мэдээлэл, мэдээллийн систем;
- Мэдээлэл, мэдээллийн системийн дэд бүтэц, програм хангамж үйлчилгээ, бүх төрлийн сүлжээ, сүлжээний холболт, компьютерээр удирддаг төхөөрөмж, нөөц төхөөрөмжүүд, тэдгээрийг хөгжүүлэхтэй холбогдсон аюулгүй байдлын үйл ажиллагаанууд багтана.

Дөрөв. Байгууллагын мэдээллийн ситем нууцлал:

4.1. Мэдээллийн систем

4.1.1. Биет мэдээлэл: Өгөгдлийн сан, өгөгдлийн файлуудыг бичсэн баримтууд, судалгааны мэдээллүүд, гарын авлага, сургалтын материалууд, үйл ажиллагааны төлөвлөгөө, хяналт шалгалт, мониторинг, хандалтын тайлангууд болон бусад бүх төрлийн хэвлэмэл мэдээллийг материаллаг зүйлсийг хэлнэ.

4.1.2. Биет бус мэдээлэл: Дээрх бүх мэдээллийг цахим хэлбэрт шилжүүлэн мэдээллийн ситемд боловсруулж оруулсныг хэлнэ.

4.1.3. Програм хангамж: Лиценз, зөвшөөрөлтэй хэрэглээний програм хангамжууд, програм хөгжүүлэх хэргэслүүд, өөрсдийн боловсруулсан програм хангамж, цогц системийг хэлнэ.

4.1.4. Техник хангамж: Хамгаалалтын хэргэслүүд, сервер, сүлжээний тоног төхөөрөмжүүд /процессор дэлгэц, зөөврийн компьютер, телефон, факсын аппарат/зөөврийн төхөөрөмжүүд/зөөврийн диск флаш CD DVD хард/ холбогдох бусад төхөөрөмжүүдийг хэлнэ.

4.2 Мэдээллийн нууцлал

4.2.1 Нийтэд зориулсан мэдээлэл: Байгууллагаас хязгаарлалт хийгээгүй мэдээлэл, хэргэлэгчийн гарын авлага, олон нийтэд хандсан үйл ажиллагааны болон танин мэдэхүйн мэдээллийн чанартай мэдээнүүд.

4.2.2 Зөвшөөрөлгүй хандалтаас хамгаалагдсан: Хариуцах тодорхой эрх бүхий хүнээс зөвшөөрөл авч хязгаарлагдмал эрхтэйгээр хандаж болох байгууллагын дотоод мэдээллүүд жишээ нь: Санхүүгийн бичиг баримт, тушаал шийдвэр, тогтоол, архивын материалууд, албан бичиг, хурлын тэмдэглэл.

4.2.3 Нууц: байгууллагын нууцын журамд заасан мэдээллүүд:

Тав Гэрлэх ёслолын ордон ОНӨААТҮГ-ын мэдээлэл, мэдээллийн системийн хамгаалалт:

5.1 : Гэрлэх ёслолын ордон ОНӨААТҮГ-ын мэдээлэлийн аюулгүй байдлыг хангах орчныг бүрдүүлж, түүнд тохирох дүрэм, журам боловсруулж батлуулан мөрдөнө. Гэрлэх ёслолын ордон ОНӨААТҮГ-ын бүтэц, зохион байгуулалт, үйл ажиллагаа, үүрэг хариуцлага, мэдээллийн технологийн арга техник өөрчлөгдсөн тохиолдолд энэхүү журамд нэмэлт, өөрчлөлт оруулна.

5.2 Байгууллагын мэдээллийг задруулахгүй байх баталгааг холбогдох ажилтан бүрээр гаргуулна.

5.3 Мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангах, хамгаалалтыг оновчтой болгох, эрсдлээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор удирдлага зохион байгуулалтын дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлсэн байх. Үүнд:

- Гэрлэх ёслолын ордон ОНӨААТҮГ-ын нэгж бүр мэдээллийн системийн техник хангамжийг зориулалтын орчинд ажиллах нөхцлийг бүрдүүлэх.
- Мэдээлэл боловсруулах, мэдээллийг хадгалах, мэдээллийг дамжуулах, мэдээлэл устгах, мэдээлэл бүртгэхтэй холбоотой үйл ажиллагааны эмх цэгцтэй, аюулгүй байдлыг хангах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх,
- Мэдээллийн системд нэвтрэн ажиллах хэргэлэгчийн мэдээллийн сангаас авч болох мэдээллийн хэлбэр хэмжээг тогтооно.

Зургаа. Техник болон програм хангамжийн аюулгүй байдал:

6.1 Гэрлэх ёслолын ордон ОНӨААТҮГ-ын нэгжүүд мэдээлэл, мэдээллийн системийн техник програм хангамжийг санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, зөшөөрөгдөөгүй хандалт, өөрчлөлт, буруу үйлдэл, тохиргоо, алдагдлаас хамгаалах зорлгоор техник болон програм хангамжийн боловсруулалт, нийлүүлэлт, суурилалт, тохиргоо болон үйлчилгээг ижил түвшинд гүйцэтгэнэ.

6.2 Техник болон програм хангамжид өөрчлөлт оруулах, вирусээс хамгаалах, тохиргоог өөрчлөх гэх мэт үйлдлийг хийхдээ байгууллагын мэдээ, мэдээллийн аюулгүй байдлыг хариуцсан эрх, үүрэг бүхий мэдээллийн технологийн ажилтны /захиргааны ажилтан/ заавар зөвлөмжийн дагуу гүйцэтгэнэ.

Техник хангамжийн аюулгүй байдал:

6.3 Гэрлэх ёслолын ордон ОНӨААТҮГ-ын дараах техник хангамж аюулгүй байдлын шаардлагад нийцсэн байна Үүнд:

- Сүлжээний тоног төхөөрөмж
- Сервер
- Компьютер
- Зөөврийн төхөрөмж
- Програм хангамжийн аюулгүй байдал

6.4 Гэрлэх ёслолын ордон ОНӨААТҮГ-ын програм хангамжийн мэдээллийн аюулгүй байдал нь байгууллагын худалдаж авсан буюу боловсруулсан систем, мэдээллийн сан, програм хангамж, тусгай хэрэгслийн тохиргооны цогц байна.

Програм хангамжийн хамгаалалт:

6.5 Байгууллагын програм хангамжийг дараах байдлаар хамгаална. Үүнд:

- Тухайн програм хангамжийн боломжит бүх хамгаалалтыг ашиглах
- Шаардлагагүй програм хангамжийг суурилуулахгүй байх
- Програм хангамжийн үйлдвэрлэгчийн түлхүүр үгийг хадгалах
- Хэрэглээний болон үйл ажиллагааны програм хангамжийг сайтар эзэмших
- Програм хангамжийн тусгай файл руу хандах эрхийг хязгаарлах
- Системийн програм хангамжруу хандах эрхийг хязгаарлах

Долоо. Вирус болон хортой кодоос хамгаалах:

7.1 Гэрлэх ёслолын ордон ОНӨААТҮГ-ын мэдээлэл, мэдээллийн системд вирус болон бусад хортой кодоос хамгаалах үүрэгтэй системийг суурилуулна.

7.2. Вирусээс хамгаалах дрограм хангамж суурилуулах Гэрлэх ёслолын ордон ОНӨААТҮГ-ын мэдээллийн системд вирус болон бусад хортой кодоос хамгаалах системийг суурилуулан идэвхитэй байлгана.

7.3 Зөөврийн болон дундын файлыг хамгаалах: Гэрлэх ёслолын ордон ОНӨААТҮГ-ын холбогдох ажилтан зөөврийн болон дундын файл ашиглахаас өмнө вирус болон бусад хортой кодоос хамгаалах програмыг ажиллуулан шалгана.

Найм. Сүлжээ болон холболтын аюулгүй байдлыг хангах:

8.1 Гэрлэх ёслолын ордон ОНӨААТҮГ-ын сүлжээний аюулгүй байдлыг хангах:

Гэрлэх ёслолын ордон ОНӨААТҮГ-ын мэдээлэл, мэдээллийн системийн сүлжээ, холболтын аюулгүй байдлыг хангах, сүлжээний дэд бүтцийг хамгаалах, хүртээмжтэй байдлыг хангах үүднээс физик хамгаалалт, үйл ажиллагааны болон техникийн хамгаалалтыг сайтар хангасан байна.

- Байгууллагын мэдээллийн системийн сүлжээний кабелийг хаяглах, сүлжээнд ашиглагдаж буй тоног төхөөрөмжийг тухайн байгууллагын эд хөрөнгө гэдгийг таних тэмдэг бүхий дардас, наалтаар баталгаажуулсан байна.
- Сүлжээний төхөөрөмжийн аюулгүй байдлыг ханган, хамгаалалтын арга хэмжээг авч хэргэжүүлсэн байна.
- Сүлжээний холболтын тасралтгүй ажиллагааг ханган, гэмтэл саатлыг түргэн хугацаанд засварлуулах талаар арга хэмжээ авч ажиллана.

ЕС. Байгууллагын мэдээллийн системийн аюулгүй байдлыг хангах ажилтны эрх үүрэг:

9.1 Мэдээллийн систем,сүлжээ хариуцсан ажилтны эрх:

- Ажил үүргийн дагуу мэдээллийн аюулгүй байдлыг шалгах эмзэг байдлыг багасгах зорилгоор мэдээллийн систем ажилтнуудын компьютерт нэвтрэх
- Мэдээллийн аюулгүй байдлыг зөрчиж буй хэрэглэгчийн мэдээллийн санд нэвтрэх эрхийг удирдах тэдгээрийн ажиллагааг хэсэгчлэн болон бүрэн зогсоох
- Аюулгүй байдлын шаардлагыг зөрчигчдөд хариуцлага тооцох талаар удирдлагад санал оруулах
- Гэрлэх ёслолын ордон ОНӨААТҮГ-т ашиглагдах мэдээллийн систем техник технологи худалдан авах болон шинээр нэвтрүүлэх үйл явцад зөвлөмж гаргах
- Мэдээллийн системийн хамгаалалт тоног төхөөрөмжийн болон үйл ажиллагааны зардалд дүн шинжилгээ хийж удирдлагад танилцуулж төлөвлөх
- Мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангах шаардлагад нийцүүлсэн хамгаалах системийг бий болгох түүний ажлын горимыг боловсруулан үйл ажиллагаанд нэвтрүүлэх
- Мэдээллийн систем өгөгдлийн сангийн бүрэн бүтэн, програм хангамжийн өөрчлөгдөшгүй байдалд хяналт тавих мэдээллийн сангийн нөөц хувийг хувилж хадгалах тэрхүү нөхцлийг хангаж буй эсэхэд хяналт тавих
- Байгууллагын компьютер сервер болон бусад тоног төхөөрөмжид нэмэлт өөрчлөлт шинчлэлт техникийн үйлчилгээг хийхэд гадны байгууллага мэргэжилтнийг заавал ажиллуулах тохиолдолд тухайн ажлыг гүйцэтгэх байгууллагыг сонгох үйл явцад оролцох ажил гүйцэтгэх явц түүнд хяналт тавих баталгаажуулан хүлээн авах

9.2 Мэдээллийн систем, сүлжээ хариуцсан ажилтны үүрэг:

- Мэдээллийн системийг байгуулах туршилт явуулах мэдээллийн аюулгүй байдлыг түвшинг шалгах ашиглах засвар үйлчилгээ хийх сүлжээний орчны хэвийн үйл ажиллагааг хангах
- Мэдээллийн сан програм хангамж компьютерийг хортой кодноос хамгаалах
- Мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангахад чиглэсэн хичээл сургалтыг байгууллага дотроо зохион байгуулах
- Мэдээллийн системд ашиглах техник хэргэсэл програм хангамжийн гарал үүслийг бүртгэх шаардлагатай тохиолдолд техникийн үзлэг хийх
- Гэрлэх ёслолын ордон ОНӨААТҮГ-ын албан хэрэгцээний компьютерүүд болон бусад дагалдах тоног төхөөрөмжийн ажиллагааг шалгах шинэ тоног төхөөрөмж хэрэгслүүд
- Үйл ажиллагаанд нийцэж буй эсэх угсралт суурилуулалтын хариуцах
- Байгууллагын канон принтер компьютер бусад тоног төхөөрөмжийн битүүмжлэлийг хариуцаж хяналт тавих
- Байгууллагын компьютер сервер сүлжээний тоног төхөөрөмжүүд нэмэлт өөрчлөлт шинэчлэлт техникийн үйлчилгээг тогтмол үзүүлэх

Арав. Хориглох зүлс

Гэрлэх ёслолын ордон ОНӨААТҮГ-ын мэдээллийн системийн аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор дараах үйлдлийг хийхийг хориглоно

- Албан хэрэгцээний бус програм хангамжийг суулгаж ажилуулах
- Интернэтээс албан ажилтай холбогдолгүй дуу видео тоглоом татах
- Байгууллагын бус зөөврийн хэрэгслийг сүлжээнд зөвшөөрөлгүй холбох мэдээлэл авах солилцох
- Хариуцаж буй техник хэрэгсэлд засвар үйлчилгээг зөвшөөрөлгүй гадны хүнээр хийлгэх
- Ажлын өрөө солих байрлалаа шилжүүлэх тохиолдолд дур мэдэн сүлжээний утас солих ёлаалах сүлжээний тохиргоог өөрчлөх
- Өөрийн компьютерт шаардлагагүй дундын хавтас нээхгүй байх
- Мэдээлэл хадгалсан мэдээлэл хадгалах хэрэгслийг зориулалтын бусаар хадагалах гэмтээх хаях
- Сүлжээнд холбогдсон бусад компьютер доторх дундын хавтас дахь материалыг устгах
- Мэдээлэл тээгчийг өөр зориулалтаар ашиглах актлагдсан үед байгууллагын хэрэгцээнд ашиглах
- Програмист нь ажил үүргийн дагуу олгосон эрхээ буруугаар ашиглах

Арван нэг. Цахим баримтын ашиглалтын үйл ажиллагаанд оролцогч байгууллага албан тушаалтны эрх үүргийг дараах байдлаар зохицуулна

11 .1. Гэрлэх ёслолын ордон ОНӨААТҮГ-ын эрх үүрэг

11.1.1 Цахим баримт ашиглуулахтай холбогдох хууль тогтоомжийг мөрдөх түүнийг хэрэгжүүлэхийг мэргэжлийн хяналтын газрын хэвлэл мэдээллийн ажилтан шаардах эрхтэй

11.1.2 Архивын цахим бичиг баримт ашиглуулахдаа архив бичиг хэргийн ажилтан нь цахим баримтын ашиглалтын үйл ажиллагаанд хяналт тавьж, бүртгэл хөтлөн, удирдлага зохион байгуулалтаар хангана

11.2 Байгууллагын архивын ажилтны эрх үүрэг

11.2.1 архивын баримт бичиг зөвшөөрөлгүй хуулбарлах засах өөрчлөх хуурамчаар үйлдэх зэрэг үйл ажиллагаанд хяналт тавих

11.2.2 Байгууллагын архивын цахим мэдээлийн сангийн баримтыг хандалтын эрхийн түвшинд ашиглуулах байгууллагын дотоод хэрэгцээнд ашиглах лавлагаа мэдээлэл олгох.

11.2.3 Цахим лавлагаагаар олж илрүүлсэн баримтын алдааг цаасан баримттай тулган мэргэжлийн хяналтын газрын архив бичиг хэргийн эрхлэгчид мэдэгдэн засварлуулах

11.2.4 Иргэдэд үйлчилгээ үзүүлж буй ажилтнууд нь ажилтны сахилга хариуцлагыг дээд зэргээр сахин биелүүлэх хандах эрхийг мартсан болон алдсан үед бичиг хэргийн ажилтанд мэдэгдэн шинэчлүүлэх

11.2.5 Ажил үүрэг гүйцэтгэх явцдаа танилцаж олж мэдсэн байгууллага хувь хүний нууц буюу үйл ажиллагаа хөрөнгө мөнгө хувь хүнтэй холбогдох мэдээллийг задруулахгүй байх хувийн ашиг сонирхолд ашиглахгүй байх

11.2.6 Архив бичиг хэргийн эрхлэгч нь цахим баримтын ашиглалтын үйл ажиллагаан хяналт тавьж удирдлага зохион байгуулалтаар хангах